

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قانون خدمت وظیفه عمومی با آخرین اصلاحات و الحاقات

تدوین:

گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۷

عنوان قرارداد	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	قانون خدمت وظیفه عمومی با آخرین اصلاحات و الحاقات / تدوین گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش.
مشخصات نشر	تهران: چتر دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۷۷ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۲۶-۱
وضعیت فهرست نویسی:	فیپا
موضوع	نظام وظیفه -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Draft -- Law and legislation--Iran
شناسه افزوده	موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ آعن/ ۳۷۶۷ KMH
رده بندی دیویی	۳۴۳/۵۵۰۱۲۲
شماره کتابشناسی ملی:	۵۳۶۰۴۸۰

نام کتاب	قانون خدمت وظیفه عمومی با آخرین اصلاحات و الحاقات
ناشر	چتر دانش
تدوین	گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
نوبت و سال چاپ	اول - ۱۳۹۷
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۲۶-۱
قیمت	۵۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینیری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸
 تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳
 پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
 کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرترف‌دارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصفه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳ با آخرین اصلاحات والحاقات.....	۶
فصل اول: کلیات.....	۶
فصل دوم: احضار برای دوره ضرورت.....	۱۶
فصل سوم: رسیدگی.....	۱۷
فصل چهارم: معافیتها.....	۲۱
بخش اول: معافیت تحصیلی.....	۲۱
بخش دوم: معافیت پزشکی.....	۲۵
بخش سوم: معافیت کفالت.....	۳۰
فصل پنجم: آموزش نظامی مشمولان و درجات و حقوق و مزایای آنان.....	۳۴
فصل ششم: احضار در مراحل احتیاط و ذخیره.....	۴۱
فصل هفتم: غیبت مشمولان وظیفه عمومی و جرائم و مجازاتها.....	۴۲
بخش اول: غیبت مشمولان خدمت وظیفه عمومی.....	۴۲
بخش دوم: جرائم و مجازاتها.....	۴۴
فصل هشتم: استفاده دستگاههای غیرنظامی از خدمات کارکنان وظیفه.....	۴۸
فصل نهم: سایر مقررات.....	۵۲
قانون الحاق موادی به قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۵ مجلس شورای اسلامی.....	۵۹
قانون الحاق ماده ای به قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۶.....	۶۲
آیین نامه اجرایی قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۹۱.....	۶۴

مقدمه

کتاب حاضر باعنوان قانون خدمت وظیفه عمومی مشتمل بر ۸۴ ماده و ۷ ماده مکرر است که بر اساس قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳، مصوب ۲۲ آبان ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی تنظیم و آخرین اصلاحات و الحاقات در آن درج گردیده است.

لازم به ذکر است عبارت یا عباراتی که در داخل { } عنوان شده در متن قانون نبوده و صرفاً برای توضیحات بیشتر درج گردیده است.

قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹ با آخرین اصلاحات و الحاقات

فصل اول: کلیات

ماده ۱- دفاع از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی ایران و جان و مال و ناموس مردم وظیفه دینی و ملی هر فرد ایرانی است و در اجرای این وظیفه کلیه اتباع ذکور دولت جمهوری اسلامی ایران مکلف به انجام خدمت وظیفه عمومی برابر مقررات این قانون می‌باشند و هیچ فرد مشمول خدمت وظیفه عمومی را جز در موارد مصرحه در این قانون نمی‌توان از خدمت معاف کرد.

تبصره ۱- با توجه با اصل ۱۵۱ قانون اساسی واحد بسیج مستضعفین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی موظف است در اسرع وقت امکانات آموزش نظامی اتباع انانث دولت جمهوری اسلامی ایران را با رعایت کلیه موازین شرعی فراهم نماید. این آموزش برای انانث الزامی نیست.

تبصره ۲- وزارت آموزش پرورش موظف است با همکاری واحد بسیج مستضعفین سپاه پاسداران آموزش‌هایی را که زمینه ساز آمادگی دفاعی است طبق موازین اسلامی در برنامه‌های آموزش مقاطع تحصیلی راهنمایی و دبیرستان پیش‌بینی نماید.

معلمان واجد شرایط در امر آموزش نظامی دانش‌آموزان اولویت دارند. این آموزش الزامی برای دختران، در زمینه‌های دفاع غیر نظامی خواهد بود. آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط وزارتین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱ مکرر - در این قانون عبارت اختصاری به شرح زیر جایگزین عناوین کامل آنها می‌گردد:

- ۱- فرماندهی کل به جای مقام معظم فرماندهی کل قوا
- ۲- ستادکل به جای ستادکل نیروهای مسلح
- ۳- نیروهای مسلح به جای ستاد کل نیروهای مسلح، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمانهای وابسته، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای تابعه
- ۴- ارتش به جای ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۵- سپاه به جای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
- ۶- وزارت دفاع به جای وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
- ۷- وزارت علوم به جای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۸- وزارت بهداشت به جای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۹- سازمان به جای سازمان وظیفه عمومی
- ۱۰- کارکنان وظیفه به جای افسران وظیفه، درجه داران

وظیفه و سربازان عادی وظیفه

ماده ۲- هر فرد ذکور ایرانی در ماهی که طی آن ماه به سن هجده سال تمام می‌رسد مشمول مقررات خدمت وظیفه عمومی است.

تبصره- مشمول کسی است که درشمول قانون خدمت وظیفه عمومی قرارگیرد.

ماده ۳- سن مشمولان و افراد تحت تکفل از لحاظ خدمت وظیفه و یا معافیت از آن تابع مندرجات اولیه اولین شناسنامه بوده و هرگونه تغییری که بعداً به عمل آمده باشد از لحاظ وظیفه عمومی معتبر نخواهد بود.

تبصره- تغییر سن بر مبنای ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آنها مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۲، فقط درباره خود مشمولین معتبر است.

ماده ۴- خدمت وظیفه عمومی ۳۰ سال است و مراحل آن برای کلیه مشمولان به شرح زیر است:

الف- مدت خدمت دوره ضرورت (۲۴) ماه است و در صورتی که مشمولان مازاد و یا کمتر از تعداد مورد نیاز باشد ستادکل با کسب اجازه از فرماندهی کل آن را به کمتر یا بیشتر از مدت دوره ضرورت تغییر می‌دهد.

ب- دوره احتیاط ۸ سال.

ج- دوره ذخیره اول ۱۰ سال.

د- دوره ذخیره دوم ۱۰ سال.

تبصره ۱- تاریخ شروع و پایان خدمت در مراحل احتیاط و ذخیره از تاریخ پایان خدمت دوره ضرورت محاسبه می‌گردد و در هر حال تاریخ خاتمه آن از سن ۵۰ سالگی تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ۲- در مواقع ضرورت و بسیج همگانی ممکن است افراد مشمول این قانون تا سن شصت سالگی نیز احضار شوند.

ماده ۵- کلیه مشمولین قادر به خدمت و بلا مانع، به خدمت دوره ضرورت اعزام می‌شوند و پس از فرا گرفتن آموزشهای نظامی لازم در ابتداء خدمت، بقیه خدمت دوره ضرورت را انجام می‌دهند. تعیین ترتیب تقدم و سهمیه بندی مشمولین وظیفه بین هر یک از نیروهای مسلح، توسط ستاد کل با تصویب فرماندهی کل صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- نحوه تأمین سهمیه هر یک از نیروهای مسلح از مشمولین هر دوره، به وسیله کمیسیونی انجام می‌شود که از نمایندگان نیروهای مزبور به ریاست رئیس سازمان تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- سپاه می‌تواند مشمولین مورد نیاز خود را در هر دوره طبق ضوابط خاص پذیرش سپاه، از بین بسیجیان دارای برگه اعزام به خدمت به میزان سهمیه ای که ستاد کل تعیین می‌کند، انتخاب نموده و قبل از تاریخ اعزام آنان فهرست اسامی آنها را به واحدهای تابعه سازمان اعلام نماید. این مشمولین برای انجام خدمت وظیفه عمومی در اختیار سپاه قرار می‌گیرند.

تبصره ۳- نیروهای مسلح می‌توانند مشمولین متخصص

مورد نیاز خود را در سطح کارشناس و بالاتر به میزان سهمیه ای که ستاد کل تعیین می‌کند به عنوان مشمول خاص از ستاد کل درخواست نمایند.

تبصره ۴- مشمولین وظیفه از تاریخ اعزام از سوی واحدهای وظیفه عمومی ناجا به عنوان کارکنان وظیفه یگان تعیین شده، محسوب می‌شوند.

ماده ۶- قانون خدمت نیروی انسانی، درمانی و بهداشتی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ شورای انقلاب و الحاقیه‌ها و اصلاحیه‌های بعدی آن بقاء و مشمولین مذکور در آن قانون پس از طی دوره آموزش مقدماتی نظامی بعد از تأمین نیازمندیهای نیروهای مسلح ادامه خدمت را تا ۵ سال در وزارت بهداشتی انجام می‌دهند.

ماده ۷- قانون معافیت فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم از خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۵۸/۲/۲۷ شورای انقلاب ابقاء و مشمولین مذکور در آن قانون پس از طی دوره آموزش مقدماتی نظامی بقیه خدمت مقرر در آن قانون را در آموزش و پرورش انجام خواهند داد.

تبصره ۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است فارغ‌التحصیلان تربیت معلم در مراکز آموزشی، از طریق سازمان آنان را به مراکز آموزشی نظامی برای طی دوره آموزش رزم مقدماتی اعزام نماید.

تبصره ۲- دولت موظف است همه ساله اعتبارات لازم را برای آموزشهای فوق در اختیار سپاه قرار دهد.